

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Na krztusiec chorują teraz głównie starsze nastolatki i dorośli

Ponad 80 proc. przypadków krztusca dotyczy obecnie nastolatków po 14. roku życia i osób dorosłych. Choroba może dawać poważne powikłania, a nawet prowadzić do zgonu, dlatego

warto się doszczepiać raz na 10 lat - przypomnieli eksperci.

Mówili o tym w czwartek na konferencji prasowej w Warszawie.

Dr Dagmara Pokorna-Kałwak z Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu przypomniła badanie przeprowadzone przez Kantar w 2021 r., z którego wynika, że jedynie 3 proc. dorosłych Polaków zaszczepiło się przeciwko krztuścowi. „Tymczasem szczepienia wykonane w okresie dzieciństwa tracą na ważności. W związku z tym wszystkim dorosłym powinniśmy zalecać uzupełniające szczepienia przeciwko krztuścowi” - zasugerowała.

Pediatra, epidemiolog i specjalista zdrowia publicznego prof. Aneta Nitsch-Osuch, przewodnicząca sekcji szczepień Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej przypomniła, że krztusiec jest chorobą wywoływaną przez pałeczkę krztuśca (*Bordetella pertusis*) - bakterię gram-ujemną.

„Krtusiec jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych, ponieważ jedna osoba chorująca na krztusiec jest w stanie zainfekować w swoim otoczeniu 12-17 osób. Łatwiej zakazić się krztuścem niż np. grypą, świnką, różyczką czy ospą wietrzną” - mówiła specjalistka. Dodała, że zakaźność krztuśca jest wysoka, podobna do zakaźności przypisywanej odrze lub wariantowi omikron SARS-CoV-2.

Choroba jest przenoszona z człowieka na człowieka drogą kropelkową, a więc głównie podczas kaszlu. Możliwa jest także transmisja drogą kontaktową.

„Krtusiec jest uważany głównie za chorobę wieku dziecięcego - jednak trzeba jasno powiedzieć, że na krztusiec w tej chwili chorują głównie nastolatki i osoby dorosłe” - powiedziała prof. Nitsch-Osuch. W wielu krajach, również w Polsce, większość, bo ponad 80 proc. rozpoznanego krztuśca, stanowią zachorowania u pacjentów powyżej 14. roku życia.

Dodała, że zachorowania w starszych grupach wiekowych pojawiają się od lat 80. XX wieku. „Wynika to z tego, że po szczepieniach przeciwko krztuścowi, które wykonywane są w ramach obowiązkowego programu szczepień u dzieci i nastolatków do 14. roku życia, odporność poszczepienna nie trwa tak, jakbyśmy sobie tego życzyli, ale utrzymuje się przez 5-10 lat, w zależności od zastosowanej szczepionki i to implikuje konieczność podawania dawek przypominających szczepionki u osób dorosłych co 10 lat” - powiedziała specjalistka.

W Polsce liczba rozpoznanych przypadków krztuśca wynosi od kilkuset do blisko 7 tys. rocznie, w zależności od sezonu. Jednak są to liczby niedoszacowane, zwróciła uwagę prof. Nitsch-Osuch. Z danych polskich badaczy wynika, że niedoszacowanie zachorowań na krztuśca w populacji osób dorosłych może sięgać nawet 300 proc.

Zdaniem specjalistki wynika to z tego, że często krztusiec, który objawia się głównie uporczywym kaszlem, nie jest brany pod uwagę w diagnostyce. A przewlekający się kaszel lekarze przypisują np. astmie oskrzelowej czy przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc (POChP).

Dr Pokorna-Kałwak wyjaśniła, że w pierwszej fazie krztuśca, która trwa 7-21 dni, choroba manifestuje się objawami typowymi dla przeziębienia. Jest to faza, w której pacjent jest najbardziej zakaźny dla otoczenia. „Lekarze w tej fazie mogą mieć problem z diagnostyką krztuśca” - podkreśliła. Tymczasem to w tej fazie powinno się zastosować leczenie antybiotykami, bo tylko wtedy przynosi ono efekty.

W kolejnej fazie choroby obserwuje się wystąpienie typowego kaszlu krztuścowego. „Charakterystyczna jest duszność wdechowa z tzw. pianiem, określanym nawet jako pianie koguta,

po którym najczęściej następują odruchy wymiotne z zalegającą gęstą wydzieliną śluzową. Ten kaszel jest najbardziej aktywny w nocy, nie daje spać i wybudza małe dzieci. Jest przyczyną wielu powikłań” - mówiła dr Pokorna-Kałwak.

Kolejna faza jest fazą zdrowienia i może trwać nawet do trzech miesięcy. Dlatego w medycynie chińskiej nazywano krztusiec chorobą 100-dniowego kaszlu.

Wśród powikłań krztuśca specjalistka wymieniła: zapalenie płuc zatok, nietrzymanie moczu, zapalenie ucha środkowego (zwłaszcza u dzieci), ale też utrata wagi, pęknięcie żeber, zaburzenia snu, pęknięcie tętniaka, pęknięcie naczyń krwionośnych gałek ocznych, omdlenia, drgawki oraz powikłania ze strony ośrodkowego układu nerwowego określane ogólnie, jako encefalopatia krztuścowa, a nawet zgon.

Wśród dorosłych najbardziej na powikłania narażone są osoby starsze oraz te, u których występują dodatkowo choroby współistniejące, w tym choroby układu oddechowego - astma, POChP, choroby nowotworowe, ciężka cukrzyca, otyłość, wady serca, nadciśnienie tętnicze.

Jak podkreśliła dr Pokorna-Kałwak, krztusiec jest chorobą wyniszczającą, dlatego tak ważna jest profilaktyka w postaci szczepień.

Grupą, która jest szczególnie narażona na ciężki przebieg krztuśca i powikłania, są noworodki i niemowlęta. W Polsce na krztusiec szczepione są bowiem dzieci od 6. tygodnia życia do 14. roku życia.

Z badań, które przedstawiła prof. Nitsch-Osuch wynika, iż dla najmłodszych dzieci źródłem zakażenia pałeczką krztuśca są osoby z najbliższego otoczenia (aż w 70 proc.) - mama, tata, starsze rodzeństwo, dziadkowie i różnego rodzaju opiekunowie.

„Dlatego musimy pamiętać, że szczepienia przeciw krztuścowi u osób dorosłych nie tylko zapobiegają zachorowaniu na krztusiec u osoby dorosłej, ale także przyczyniają się do tego, że zwiększamy bezpieczeństwo tych najmłodszych dzieci - noworodków i nieszczepionych niemowląt. Szczepiąc osobę dorosłą zmniejszamy ryzyko, że to ona będzie źródłem zakażenia pałeczką krztuśca dla najmłodszego dziecka” - tłumaczyła specjalistka.

Dr Pokorna-Kałwak zwróciła uwagę, że szczepieniu przeciwko krztuścowi powinny się poddać kobiety ciężarne. Zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i towarzystw międzynarodowych mówią, że powinno się je wykonać pomiędzy 27. a 36. tygodniem ciąży. W tym okresie jest najlepsza transmisja przeciwciał (wytworzonych dzięki szczepieniu) przez łożysko do płodu.

„Dzięki zaszczepieniu mamy w ciąży przeciw krztuścowi, dziecko już od pierwszych godzin i dni swojego życia jest chronione przeciw tej chorobie” - powiedziała prof. Nitsch-Osuch. Dodała, że aby chronić te najmłodsze dzieci ważne jest stosowanie strategii kokonowej, czyli szczepienie osób z najbliższego otoczenia małego dziecka, które jest jeszcze zbyt młode, by zostać zaszczepionym.

„Zalecamy również te szczepienia osobom, które w najbliższym czasie spodziewają się kontaktu z małym dzieckiem oraz personelowi medycznemu, niezależnie od specjalizacji” - powiedziała specjalistka. Chodzi zwłaszcza o personel oddziałów położniczych, neonatologicznych, niemowlęcych oraz oddziałów intensywnej terapii.

Prof. Nitsch-Osuch zwróciła uwagę, że wojna i duża migracja ludzi zawsze rodzi ryzyko, że pogorszy się sytuacja epidemiologiczna w przypadku wybranych chorób zakaźnych. Zaznaczyła, że aby zapobiec krążeniu pałeczki krztuśca w populacji konieczne jest wyszczepienie aż 94-96 proc. społeczeństwa.

„W Ukrainie ten stan wyszczepienia również przeciwko krztuścowi jest bardzo zróżnicowany geograficznie - są obszary, gdzie poziom realizacji szczepień wygląda lepiej, a są obszary, gdzie odbiega od ideału, więc możemy spodziewać się napływu osób niezaszczepionych. Jeśli dodamy to do naszej polskiej sytuacji epidemiologicznej, gdzie już przed pandemią i przed wojną mieliśmy takie obszary geograficzne w naszym kraju, gdzie z powodu nierozsądnych działań ruchów antyszczepionkowych ta wyszczepialność spadała, to możemy się spodziewać ognisk epidemicznych wybranych chorób zakaźnych” - tłumaczyła specjalistka.

W jej opinii jako pierwsze pojawią się ogniska tych chorób, które wymagają wysokiego progu wyszczepialności, jak krztusiec i odra.

Dr Pokorna-Kałwak zaznaczyła z kolei, że ukraiński kalendarz obowiązkowych szczepień ochronnych jest bardzo podobny do polskiego. „Różni się tylko tym, że tam dzieci nie są szczepione obowiązkowo przeciwko pneumokokom i rotawirusom” - powiedziała. Podkreśliła, że do Polski z Ukrainy przyjechało w ostatnim czasie tyle dzieci, ile rodzi się u nas w przeciągu jednego roku. „Wiec bardzo duże zadanie przed nami, by u tych dzieci realizować obowiązkowy kalendarz szczepień” - oceniła.

Dodała, że jest zielone światło do tego, by każde dziecko z Ukrainy, z którym zgłoszą się opiekunowie, zostało zakwalifikowane do szczepień (na podstawie nadanego numeru PESEL lub pieczętki o przekroczeniu granicy). „A jeżeli mina trzy od pobytu takiego pacjenta w Polsce, wówczas on podlega już obowiązkowi szczepień ochronnych” - zaznaczyła.

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/31206.html>

01-06-2026

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał](#)

Sam czas spędzony przed ekranem nie jest najlepszą miarą ryzyka.

01-06-2026

[Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę](#)

Dotyczy działań komunikacyjnych, edukacyjnych oraz popularyzatorskich.

01-06-2026

[10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#)

Między 24 a 28 czerwca zmierzą się z ponad 150 ekipami z 28 krajów.

01-06-2026

[Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne](#)

W 2023 r. z tego powodu cierpiało prawie 1,2 mld ludzi na świecie.

01-06-2026

[AGH uruchomiła laboratorium](#)

Ze źródłem promieniowania RTG dorównującym synchrotrono.

01-06-2026

[UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Uczelnie zapowiedziały rozwój kształcenia praktycznego i cyfrowego.

01-06-2026

[W poniedziałek rozpocznie się rekrutacja na Uniwersytet Jagielloński](#)

Najstarsza uczelnia w kraju ma w ofercie 13 nowych kierunków studiów.

01-06-2026

[3 proc. PKB na naukę to nie jest radykalny postulat](#)

To nie jest radykalny cel, ale uniwersalny postulat, który bardzo by Polsce pomógł.

Informacje dnia: [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium](#) [UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026 Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026 Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Partnerzy